

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/37/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122463757
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jahnová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2024:6122463757.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Jahnovej a členiek senátu Michaely Královej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej v spore žalobkyne: R.. J. S., narodená XX.X.XXXX, bytom Ž. XX, Q., zastúpená JUDr. JCLic. Tomáš Majerčák, PhD., s. r. o., so sídlom Južná trieda 28, Košice proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Slovenská správa ciest, so sídlom Dúbravská cesta 3, Bratislava, IČO: 00 003 328, o zaplatenie 631,20 eur s príslušenstvom, vedeného na Mestskom súde Bratislava IV, pod sp.zn. B2-54C/1/2023, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II, č.k. 54C/1/2023-94 zo dňa 27.4.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II, č.k. 54C/1/2023-94 zo dňa 27.4.2023 zrušuje.

II. Odvolací súd schvaľuje medzi stranami sporu dňa 3.11.2023 uzavretý zmier v nasledovnom znení:

„Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni istinu vo výške 359,88 eur do 30 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia súdu o schválení zmiaru.

Schválením zmiaru sú všetky žalobou uplatnené nároky medzi stranami sporu vysporiadané.

Žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania.“

odôvodnenie:

1. Okresný súd Bratislava II, rozsudkom č.k. 54C/1/2023-94 zo dňa 27.4.2023 (ďalej aj súd prvej inštancie), uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni istinu 631,20 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne odo dňa 27.8.2022 do zaplatenia, všetko v lehote do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala od žalovanej zaplatenia istiny 631,20 eur spolu s príslušenstvom, ako náhrady za bezdôvodné obohatenie. Žalobkyňa tvrdila, že na pozemku v jej vlastníctve (spoluvlastníctve) sa nachádza cesta I. triedy č. XX, ktorá je v zmysle ustanovenia § 3d ods. 3 zákona č. 135/1961 Zb. - Cestný zákon vo vlastníctve Slovenskej republiky a v správe Slovenskej správy ciest. Žalovaná užíva pozemok bez akejkoľvek náhrady. Žalobkyňa si uplatňuje bezdôvodné obohatenie vo výške 8,- eur za m², teda 39,45 x 8 = 315,60, čo za dva roky spätne predstavuje výšku 631,20 eur (t. j. žalovaná istina).

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa je podielovou spoluvlastníčkou pozemku parcela registra „- parc. č. XXXX/X, o výmere XXX m², druh pozemku: orná pôda zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, k. ú. Q. V. L., o veľkosti spoluvlastníckeho podielu X/XX z celku, čomu zodpovedá výmera XX,XX m². Na tomto pozemku je vybudovaná cesta S.. triedy č. XX. Podľa znaleckého posudku č. XX/XXXX vyhotoveného znalcom S.. R. Š. v odbore stavebníctvo, odvetvie: pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, je ročná odplata za nájom tohto pozemku vo výške 10,62 eur za m². Výzvou zo

dňa 15.8.2022 vyzvala žalobkyňa žalovanú na zaplatenie bezdôvodného obohatenia za dva roky spätne a to najneskôr do 10 dní od doručenia výzvy. Žalovaná výzvu prevzala dňa 15.8.2022.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa ustanovenia § 451 odsek 1, § 456, § 458 odsek 1, § 120 odsek 2, § 123, § 121 odsek 3, § 517 odsek 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 3d odsek 1, odsek 5 písmeno b/ zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná. Poukázal na to, že podľa ustanovenia § 3d ods. 1 zákona č. 135/1961 Zb. je vlastníkom ciest I. triedy štát. Štát je teda v súdnej veci vlastníkom cesty (cestného telesa), ktorá je stavbou postavenou na pozemku, ktorého spoluvlastníčkou je žalobkyňa. Žalovaná - Slovenská správa ciest je v zmysle ustanovenia § 3d ods. 5 písm. b/ zákona č. 135/1961 Zb. právnickou osobou zriadenou ministerstvom na účel výkonu správy ciest I. triedy vo vlastníctve štátu. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalovaná nepoprela závery vyplývajúce zo znaleckého posudku čo do ročnej hodnoty nájmu, navyše žalobkyňa si v konaní uplatnila ešte menšiu sumu, než ku ktorej dospel znalec (8,- eur za m² ročne namiesto 10,62 eur za m² ročne). Ročná odplata za nájom zostala preto v konaní nesporná. Sporný bol samotný nárok žalobkyne, keď žalovaná tvrdila, že pozemok neužíva, ani nepoberá žiadne úžitky z pozemku, ale ho užíva široká verejnosť a tiež, že žalovanej vzniklo vecné bremeno k pozemku v podielovom spoluvlastníctve žalobkyne. Súd prvej inštancie prisvedčil argumentácii žalovanej, že pozemok, vzhľadom k tomu, že je na ňom vybudovaná cesta I. triedy, skutočne užíva široká verejnosť, avšak uvedené neznamená, že zo strany žalovanej nedochádza k bezdôvodnému obohateniu a navyše, od širokej verejnosti žalobkyňa nemá oprávnenie vymáhať odplatu za užívanie. Podľa súdu prvej inštancie majetkovú hodnotu nezískava len ten, komu sa zvýšili aktíva alebo znížili pasíva, ale aj ten, komu sa neznižili aktíva, hoci by sa inak, ak by existoval právny titul na plnenie, majetkový stav zmenšil, pretože za prijímané plnenie (užívanie pozemkov) by musel poskytnúť náhradu. Keďže príjemca takéhoto plnenia, t. j. umožnenia užívania pozemkov nemôže takéto plnenia vrátiť, je povinný nahradiť bezdôvodné obohatenie vo forme peňažnej náhrady podľa § 458 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Žalobkyňa nemôže s pozemkom nakladať spôsobom vlastníctvu veci podľa zákona prislúchajúcim, keď vlastník je podľa § 123 Občianskeho zákonníka v medziach zákona oprávnený predmet svojho vlastníctva držať, požívať jeho plody a úžitky a nakladať s ním. Vlastnícke právo ako právo výsostné zaručuje vlastníkovi veci všeobecné, priame panstvo nad vecou, lebo dáva vlastníkovi moc, aby podľa vlastnej vôle s vecou nakladal. Ide o právo absolútne, pôsobiace erga omnes a zodpovedá mu povinnosť všetkých ostatných nerušiť vlastníka vo výkone svojho vlastníckeho práva k veci. Obmedzenie vlastníckeho práva jednotlivca vo verejnom záujme zakladá právo na náhradu, pretože je rozumné a spravodlivé, aby jednotlivcovi bolo obmedzenie kompenzované tým subjektom, v prospech ktorého k obmedzeniu dochádza (t. j. spoločnosťou cez štát). Podľa názoru súdu prvej inštancie, nie je možné stotožniť sa s procesnou obranou žalovanej, že vydržala právo zodpovedajúce vecnému bremenu tým, že pozemky pod cestou nepretržite spravovala. Žalovaná mala za to, že boli splnené podmienky na vydržanie a citovala napríklad rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.4.2008, sp.zn. 3Cdo/211/2006, v zmysle ktorého pri oprávnenej držbe musí ísť o také faktické ovládanie veci, pri ktorom je daná vôľa nakladať s vecou ako s vlastnou. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovaná nedisponuje osvedčením o vydržaní. Žalovaná navyše nielenže nepreukázala, ale ani netvrdila také skutočnosti, z ktorých by súd mohol posúdiť splnenie hmotnoprávných predpokladov pre vydržanie (napríklad pre plynutie vydržacej doby). Súčasne súd prvej inštancie doplnil, že žalovaná ani nemohla byť dobromyseľná, nakoľko vecné bremeno nie je zapísané na liste vlastníctva ako ťarcha a súčasne z listu vlastníctva, ktorý je verejne dostupný jej muselo byť zrejmé, že užíva nehnuteľnosť v podielovom spoluvlastníctve iných osôb a neuhrádza žiadnu odplatu. Súd prvej inštancie konštatoval, že k vzniku vecného bremena v prospech žalovanej nedošlo ani ex lege. Ide tu o inú situáciu ako v prípade právnych vzťahov vzniknutých napríklad podľa zákona č. 66/2009 Z.z. o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky (ďalej „zák. č. 66/2009 Z.z.“), či zákona č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, (ďalej „zák. č. 182/1993 Z.z.“), v ktorých zákonodarca priamo konštitoval vznik vecného bremena (porovnaj § 4 zák. č. 66/2009 Z.z. a § 23 ods. 5 zák. č. 182/1993 Z.z.). Na tom nič nemení ani fakt, že súdna prax dospela k záveru, že právo na náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa § 23 ods. 5 zákona č. 182/1993 Z.z. vzniká ex lege jednorazovo tomu, kto bol vlastníkom zaťaženého pozemku ku dňu účinnosti tohto zákona a nemôže byť tomu inak ani pri zriadení vecného bremena podľa § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30.11.2020, sp.zn. 8Cdo/17/2019). Súd prvej inštancie argumentoval, že cestný zákon žiadne obdobné ustanovenie neobsahuje, naopak predpokladá uzatvorenie zmluvy s vlastníkom pozemku, prípadne vyvlastnenie. Zo žiadneho zákonného ustanovenia cestného zákona nevyplýva, že by vlastníkovi pozemku, na

ktorom je postavená cesta (v tomto prípade cesta I. triedy) vznikla povinnosť z vecného bremena a žalovanej zase oprávnenie vyplývajúce z tohto vecného bremena. Uvedené rozdiely môže odstrániť jedine zákonodarca, analógia v neprospech fyzickej či právnickej osoby a naopak v prospech štátu podľa názoru súdu prvej inštancie neprichádza v danej veci do úvahy. Na základe uvedeného súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Úroky z omeškania priznal súd prvej inštancie žalobkyni v súlade s opravou návrhu na vydanie platobného rozkazu v upomínacom konaní, keďže tieto si žalobkyňa uplatnila vo výške zodpovedajúcej právnej úprave. Žalobkyňa žalovanú vyzvala na vydanie bezdôvodného obohatenia výzvou zo dňa 15.8.2022, doručenou dňa 16.8.2022 a to v lehote desiatich dní, teda žalovaná sa dostala do omeškania počnúc dňom 27.08.2022. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj CSP) tak, že v konaní plne úspešnej žalobkyni priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

5.1. Žalovaná podala proti rozsudku odvolanie. Súdu prvej inštancie vytýka, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia, a že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Žalovaná poukázala na to, že na vznik osobitného záväzkovo právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje kumulatívne splnenie zákonných predpokladov. Prvým zákonným predpokladom je objektívna fakticita vzniku majetkovej výhody či prospechu, merateľná a vyjadriteľná všeobecným peňažným ekvivalentom. Pojmovým znakom tohto faktického stavu však musí byť absencia relevantného právneho dôvodu vzniku tohto obohatenia (teda výnimočne zákon alebo právna skutočnosť na základe zákona). Faktický stav majetkovej nerovnováhy subjektov právnych vzťahov teda pojmovo vyžaduje bezdôvodnosť tohto stavu. Na vznik právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia však nestačí existencia objektívnej skutočnosti vzniku majetkovej výhody určitého subjektu práva bez právneho dôvodu. Toto obohatenie musí ísť „na úkor“ iného subjektu práva. To znamená, že majetkový prírastok jedného subjektu sa musí v určitej, peniazmi vyjadriteľnej miere prejavovať v majetkovej sfére iného subjektu. Musí teda existovať určitá kauzálna väzba medzi obohatením sa jedného subjektu (majetkový prospech) a úbytkom (ujmou) v majetkovej sfére iného subjektu. Výšky oboch protiplnení však nemusia predstavovať zrkadlový obraz, inak povedané, výška obohatenia povinného subjektu a ujmy oprávneného subjektu nemusia byť úplne presne totožné ekvivalenty. Osobitným negatívnym predpokladom vzniku záväzkového právneho vzťahu z bezdôvodného obohatenia je absencia osobitného právneho režimu s právom aplikačnej prednosti. Vnútorňý psychický vzťah obohateného subjektu k príčinám obohatenia sa je bez akejkoľvek právnej relevancie. Jednotlivé stupne prípadného zavinenia tohto subjektu nemajú žiadny právny význam na vznik reparačného právneho následku, azda okrem prípadov dobromyseľnosti obohateného s relevanciou na rozsah vydania predmetu bezdôvodného obohatenia (§ 458 a 459 OZ), (Števec, M. Občiansky zákonník II, 2. vyd. Bratislava: C. H. Beck SK, 2019, s. 1723 - 1734). Záväzkový právny vzťah z bezdôvodného obohatenia vznikne pri splnení týchto predpokladov: vznik bezdôvodného obohatenia objektívne merateľného v peňažných jednotkách na strane povinného (obohateného); k získaniu majetkového prospechu na strane obohateného došlo na základe právnych skutočností, ktoré sú výslovne uvedené v zákone (§ 451 ods. 2 a § 454 OZ); vznik majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, ktorá postihuje inú určitú osobu (oprávnený), pričom táto majetková ujma zodpovedá zmienenému bezdôvodnému obohateniu na strane obohateného; nejde o prípad bezdôvodného obohatenia, keď zákon napriek majetkovému prospechu vznik bezdôvodného obohatenia výslovne neustanovuje. (Fekete, I. Občiansky zákonník 2. zväzok (Vecné práva, Zodpovednosť za škodu a bezdôvodné obohatenia). Veľký komentár. 2. akt. a roz. vyd. Bratislava: Eurokódex, 2015, s. 824-825).

5.2. Žalovaná neuznáva právo žalobkyne na plnenie titulom bezdôvodného obohatenia. Má za to, že nie sú splnené zákonné podmienky bezdôvodného obohatenia (absencia majetkového prospechu na strane žalovanej). Žalovaná argumentuje, že pri zabezpečovaní správy a údržby cestnej komunikácie nezískava, ani v minulosti nezískala žiaden majetkový prospech. Naopak, znáša náklady spojené so správou a údržbou ciest. Žalovaná dáva do pozornosti relevantnú judikatúru: 1.) Za bezdôvodné obohatenie nemožno považovať akýkoľvek prospech, ktorý by vlastník veci mohol teoreticky dosiahnuť, ale iba taký prospech, o ktorý obohatený na jeho úkor buď zvýšil svoj majetkový stav, alebo o ktorý sa jeho majetkový stav nezmenšil, hoci by sa tak za bežných okolností stalo (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20.3.2001, sp.zn. 25 Cdo 845/1999) a 2.) Majetkový prospech vzniká predovšetkým tak, že sa doterajší majetok obohateného rozmnoží o nové majetkové hodnoty; môže však spočívať aj v tom, že

sa jeho doterajší majetok nezmenšil, hoci by k tomu inak došlo, keby obohatený plnil svoje povinnosti (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 28.6.2001, sp.zn. 28 Cdo 883/2001).

5.3. Žalovaná tvrdí, že z listov vlastníctva je zrejmé, že žalobkyňa k predmetným pozemkom nadobudla vlastnícke právo dedením v roku 2005, 19D 359/2005, Dnot 165/2005 Z-2777/07 v.z.225/07. V čase nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku žalobkyňou, už boli pozemky zastavané stavbou cesty niekoľko desaťročí, teda jej bolo známe, že ide o pozemky zastavané cestnou komunikáciou. Žalobkyni muselo byť známe, že bude na výkone svojho vlastníckeho práva v tomto rozsahu obmedzená, teda ich nebude môcť užívať, resp. nakladať s nimi ako s nezastavanými pozemkami. Žalovaná preto tvrdí, že nie je možné nárok na bezdôvodné obohatenie žalovať ako hodnotu všeobecného nájmu bez možnosti zohľadnenia ďalších okolností konkrétneho prípadu. Pozemky žalobcu boli zastavané pred dátumom 24.6.1991 a pred zastavaním cestou tvorili ornú pôdu. Žalobkyňou predložený znalecký posudok nezodpovedá skutočnosti a ním určená náhrada nezodpovedá skutočnej náhrade vo vyrovnaní, ktorá by mala prináležať žalobkyni. Pomery medzi stranami nemožno riešiť ani formou nájmu, pri ktorom je daná dočasnosť užívania. Existencia cestnej komunikácie predstavuje trvalý stav, pričom žalovaná má zákonnú povinnosť spravovať cesty I. triedy. Platením nájmu by mala mať žalovaná aj právo prislúchajúce nájomcovi, napríklad možnosť ukončiť nájom.

5.4. Žalovaná sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že konanie žalobkyne (výkon jej práv) je v súlade s dobrými mravmi. Uviedla, že žalobkyňa mala iné prostriedky ochrany svojich práv (napr. zriadenie vecného bremena za náhradu), ktoré nevyužila, a preto má za to, že konanie žalobkyne je v rozpore s dobrými mravmi. Konanie žalobkyne podľa žalovanej nie je možné považovať za dobromyseľné, naopak, javí sa ako vypočítavé. Dobré mravy ako hodnotiace kritérium platnosti právneho úkonu vychádza z ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého výkon práv a povinností nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Ak by takémuto rozporu došlo, považuje sa právny úkon za neplatný. Konanie v rozpore s dobrými mravmi predstavuje také konanie, ktoré je zjavne právne neprijateľné, pretože je z hľadiska oprávnených záujmov strán a spoločnosti hrubo nevyvážené. Neplatnosťou právneho úkonu pre rozpor s dobrými mravmi dal zákonodarca najavo, že môže nastať situácia, keď chovanie podľa práva sleduje nemravné ciele alebo má nemravné dôsledky (rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 18.03.2004, sp.zn. 32 Odo 807/2002). Dobrými mravmi sú pravidlá správania sa, ktoré sú v prevažnej miere v spoločnosti uznávané a tvoria základ fundamentálneho hodnotového poriadku (uznesenie Ústavného súdu SR z 24.02.2011, č.k. IV. ÚS 55/2011-19). Tým, že zákonodarca zakotvil dotknuté ustanovenie do právneho predpisu, dal priestor sudcovi, aby tento pojem naplnil obsahom, ktorý bude racionálny, logický, hodnotový a hlavne spravodlivý (I. ÚS 650/2013). V zmysle § 3 ods. 1 OZ výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené ustanovenie umožňuje súdu posúdiť vec v tom smere, či výkon daného subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, že tomu tak nie je, odoprieť právnu ochranu uplatňovaného práva. Aplikácia tohto ustanovenia umožňuje aj zásah do výkonu už existujúceho práva vyplývajúceho z občianskoprávných vzťahov, nemôže ale viesť ku vzniku, zmene alebo zániku práv a povinností. Ustanovenie § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka nemá totiž vlastnú priamu normotvornú platnosť - upravuje iba spôsob aplikácie a interpretácie iných ustanovení (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 30.3.2011, sp.zn. 3 Cdo 144/2010).

5.5. Na základe uvedeného žalovaná odvolaciu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobkyňa k odvolaniu žalovanej predniesla, že inštitút bezdôvodného obohatenia vyjadruje zásadu občianskeho práva, že nikto sa nesmie bezdôvodne obohatiť na úkor iného, a pokiaľ k tomu dôjde, je povinný takto získaný prospech vrátiť (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp.zn. 3 Cdo 124/2002). Zodpovednosť za bezdôvodné obohatenie je objektívneho charakteru a predpokladom jeho vzniku nie je protiprávny úkon obohateného ani jeho zavinenie, podstatné je iba to, že stav obohatenia vznikol (rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky, sp.zn. 33 Odo 882/2006 z 24.6.2008). Nesúhlasí s názorom žalovanej, že na jej strane absentuje majetkový prospech. Majetkový prospech žalovanej spočíva v tom, že sa jej majetkový stav nezmenšil. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 4Cdo/58/2020 vyplýva, že žalovaná sa bezdôvodne obohatila aj napriek tomu, že nemá z pozemkov vo vlastníctve žalobkyne zisk, pretože jej bezdôvodné obohatenie na úkor žalobkyne vzniklo tým, že jej za užívanie pozemkov v jej vlastníctve neplatí žiadnu náhradu, hoci pri normálnom slede právnych

udalostí, t. j. pri existencii právneho titulu na ich užívanie, by náhradu žalobkyni poskytovať musela, čím by sa jej majetkový stav znižoval. Na situácii podľa žalobkyne nič nemení ani skutočnosť, že v čase, keď žalobkyňa dedením nadobudla predmetný pozemok, cesta na pozemku už stála. Uvedené potvrdzuje to, že žalovaná sa dlhodobu bezdôvodne obohacuje na úkor žalobkyne a jej právnych predchodcov. Uvedené tiež zdôrazňuje dlhodobú pasivitu žalovanej a neriešenie problému. Žalobkyňa argumentuje, že žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie nespochybnila hodnotu bezdôvodného obohatenia ani znalecký posudok, ktorý bol priložený k žalobe. V odvolaní žalovaná len všeobecne uvádza, že znalecký posudok nezodpovedá skutočnosti, avšak neuvádza žiadne konkrétne tvrdenia ani dôkazy, na základe ktorých by bolo možné s jej názorom súhlasiť. Žalobkyňa namieta, žeby jej konanie bolo vypočítavým alebo rozporným s dobrými mravmi, keďže predmetný pozemok nadobudla po svojich právnych predchodcoch dedením, ide o rodinný majetok, ktorý im štát v dobe neslobody zastaval bez akéhokoľvek súhlasu a náhrady. Žalobkyňa sa domáha ochrany svojho vlastníctva.

7. Žalovaná v replike rozporuje znalecký posudok č. XX/XXXX, vyhotovený znalcom S.. R. Š., znalcom z odboru stavebníctvo, odvetvie Pozemné stavby, odhad hodnoty nehnuteľností, zo dňa 5.9.2022 (ďalej „znalecký posudok č. XX/XXXX“). Žalovaná má za to, že nie je možné nárok na bezdôvodné obohatenie žalovať ako hodnotu všeobecného nájmu bez možnosti zohľadnenia ďalších okolností konkrétneho prípadu. Pozemky žalobkyne boli zastavané pred rokom 1991 a pred zastavaním cestou tvorili ornú pôdu. Žalobkyňou predložený znalecký posudok nezodpovedá skutočnosti a určená náhrada nezodpovedá skutočnej náhrade vo vyrovnaní, ktorá by mala žalobkyni prináležať. Podľa znaleckého posudku č. XX/XXXX jednotková všeobecná hodnota pozemku parcela registra „. Q. parc. č. XXXX/X vedenom na LV č. XXXX, pre k. ú. Q. V. L. je XX,XX eur/m². Všeobecná hodnota nájmu je stanovená na 10,622 eur/m²/rok. Žalovaná namieta dátum, ku ktorému je predmetný pozemok oceňovaný znalcom, a to ku dňu 30.8.2022. Žalobkyňa žiada o vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 18.5.2021 do 18.5.2023. Žalovaná preto namieta vecnú správnosť znaleckého posudku č. XX/XXXX pokiaľ ide o dátum ohodnotenia. Žalovaná má za to, že ak bezdôvodné obohatenie na strane žalovanej vzniklo, tak žalobkyňa sa môže domáhať jeho vydania vo výške zodpovedajúcej výške nájomného, ktoré by bolo dohodnuté medzi stranami sporu v čase uzatvorenia nájmovej zmluvy, a teda 18.5.2021. Žalovaná zdôrazňuje, že vplyv ekonomických faktorov na výšku cien nehnuteľností bol za obdobie posledných rokov výrazný. Výška všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu je stanovená k dátumu vyhotovenia znaleckého posudku č. XX/XXXX a nie spätne k dátumu, od ktorého sa žalobkyňa domáha vydania bezdôvodného obohatenia. Žalovaná argumentuje, že pri použití metódy polohovej diferenciácie znalec uplatnil koeficient zvyšujúcich faktorov s hodnotou 3,00. Podľa popisu ide o pozemky určené územným plánom na vyššie využitie, než na aké slúžia v súčasnosti. Uvedené žalovaná rozporuje, vzhľadom na nelogickosť takejto charakteristiky pozemkov, keďže pozemky sú dlhodobu zastavané stavbami - cestou I. triedy, aj do budúcnosti budú slúžiť výlučne ako cesta I. triedy. So žiadnym iným využitím týchto pozemkov nepočíta ani územný plán, nakoľko cesty I. triedy nie sú dočasnou stavbou. Pri použití nesprávnej hodnoty koeficientu zvyšujúcich faktorov, nemožno dospieť ku správne stanoveniu všeobecnej hodnoty pozemkov, a teda aj všeobecnej hodnoty nájmu. Obdobne koeficientu znižujúcich faktorov znalec priradil hodnotu 0,70, s odôvodnením, že na pozemkoch sa nachádza rušivý hluk z cestnej dopravy, ochranné pásmo zo zákona, stavebná uzávera. Žalovaná má za to, že koeficient znižujúcich faktorov s takouto hodnotou nemožno použiť v prípade, ak od počiatku je zrejmé, že ide o pozemky zastavané cestou I. triedy a teda prítomnosť hluku je prirodzená vlastnosť predmetných pozemkov. Pri stanovení všeobecnej hodnoty nájmu absolútne chýba popis výpočtu, teda na základe čoho znalec použil do vzorcov uvedené hodnoty a koeficienty. Markantné chyby vo výpočte všeobecnej hodnoty nájmu sú úroková miera použitá znalcom na úrovni 5 % a obdobie predpokladanej návratnosti investície uvedené znalcom je 15 rokov. Žalovaná rozporuje obe tieto veličiny, tak ako ich znalec uviedol. Úroková miera vychádza zo základnej úrokovej sadzby ECB, pričom v posudzovanom období sa pohybovala na úrovni 0,5 % až 2,37% p.a. Obdobie predpokladanej návratnosti investície je spravidla 15 - 40 rokov. Spodná hranica intervalu sa použije pri pozemkoch s vysokým predpokladaným nájmom, najmä pri pozemkoch v dobrej polohe s ohľadom na možnosť zástavby. Horná hranica návratnosti sa použije pri pozemkoch s nízkym alebo žiadnym predpokladom návratnosti investície. Žalovaná namieta, že v znaleckom posudku je použitá výlučne metóda polohovej diferenciácie na stanovenie všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu. Z predloženého znaleckého posudku nie je zrejmé, z akých dôvodov znalec nepoužil pre objektivizáciu stanovenia všeobecnej hodnoty pozemkov a všeobecnej hodnoty nájmu aj porovnávaciu metódu. Žalovaná do konania predložila znalecký posudok č. XX/XXXX, vyhotovený S.. T. T.T., znalcom v odbore stavebníctvo, odvetvie pozemné stavby a odhad hodnoty nehnuteľností (ďalej len „znalecký

posudok č. XX/XXXX”), ktorý stanovil výšku nájmu podľa časových období nasledovne, za obdobie 01.10.2020 - 31.12.2020 vo výške 2,770 eur/m²/rok, za obdobie 01.01.2021 - 31.12.2021 vo výške 3,438 eur/m²/rok, za obdobie 01.01.2022 - 31.12.2022 vo výške 4,526 eur/m²/rok, za obdobie 01.01.2023 - 30.06.2023 vo výške 5,322 eur/m²/rok. Žalovaná poukázala na to, že s ohľadom na predložený znalecký posudok č. XX/XXXX je hodnota nájmu požadovaná žalobkyňou vo výške 8 eur/m²/rok premrštená, keďže podľa znaleckého posudku č. XXXXXXXX hodnota nájmu v období od 1.10.2020 do 30.06.2023 je vo výške od 2,770 do 5,322 eur/m²/rok, a teda žalovaný nárok je podľa žalovanej nadhodnotený. Žalovaná zopakovala, že má za to, že konanie žalobkyne (výkon jej práv) nie je v súlade s dobrými mravmi, a má za to, že zo strany žalobkyne ide o zjavne šikanóznou žalobu. Zo strany právneho zástupcu žalobkyne ide o nehospodárne konanie, keď zastupuje viacerých vlastníkov toho istého pozemku, pričom podáva individuálne žaloby namiesto jednej hromadnej žaloby, čím zbytočne zaťažuje súdy a takéto konanie je zjavne nehospodárne (ide napríklad o konania vedené na Okresnom súde Bratislava II, pod sp.zn. 54C/1/2023, 50C/25/2023, 16C/10/2023, prípadne vedené na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp.zn. 40Up/97/2023, 39Up/814/2023, 27Up/831/2023, 4Up/1787/2022, 38Up/1534/2022, 27Up/1552/2022). Predmetný návrh na vydanie platobného rozkazu má šikanóznou charakter a porušuje zásadu hospodárnosti súdneho konania. Právny zástupca podáva samostatné návrhy za jednotlivých podielových spoluvlastníkov nehnuteľnosti. Zjednocujúcimi prvkami všetkých týchto doposiaľ samostatných súdnych konaní sú žalobcovia, podieloví spoluvlastníci identickej nehnuteľnosti, rovnaký právny zástupca žalobcov, identický žalovaný: Slovenská republika - Slovenská správa ciest, predmetom sporu je identická nehnuteľnosť, žalobný návrh je o zapltenie z titulu bezdôvodného obohatenia, skutkový stav sú pozemky žalobcov, ktoré sa nachádzajúce pod stavbou cesty I. triedy č. XX, právna argumentácia je identická - § 451 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 456 Občianskeho zákonníka, čl. 20 ods. 4 Ústavy SR a rovnaký dôkaz, znalecký posudok č. XX/XXXX. Podávanie návrhov na vydanie platobného rozkazu právnym zástupcom v krátkom časovom slede za sebou odvodňuje záver o možnom podaní jednej hromadnej žaloby naraz. Naopak podávanie samostatných žalôb voči žalovanému neprímerane a neodôvodnene zaťažuje samotné súdy i účastníkov sporu. Žalovaná namieta aj to, že v súdnej veci namiesto všeobecného súdu žalovanej je daná výlučná miestna príslušnosť podľa § 20 písm. a) CSP, ktorú skúma súd ex offio v súlade s § 41 CSP, a preto žalovaná dáva túto skutočnosť do pozornosti súdu, nakoľko predmetom konania je vydanie bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov, ktorých územná pôsobnosť spadá do územnej pôsobnosti Mestského súdu Košice. V záujme hospodárnosti konania a v súlade so zásadou neprímeraného nezaťažovania strán sporu v zmysle čl. 17 CSP (účasť na pojednávaní, eventuálne miestna ohliadka) bolo vhodnejšie a hospodárnejšie, aby sa konanie uskutočnilo na Mestskom súde Košice. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že SR - Slovenská správa ciest je žalovanou stranou vo viacerých súdnych konaniach, ktorých predmetom je vydanie bezdôvodného obohatenia, pričom miestna príslušnosť bola založená podľa polohy nehnuteľnosti, ktoré vo vyjadrení označila.

8. Žalobkyňa v duplike zdôraznila, že žalovaná v priebehu konania pred súdom prvej inštancie predložený znalecký posudok a žalovanú hodnotu bezdôvodného obohatenia nespochybňovala. Prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany možno uplatniť najneskôr do vyhlásenia uznesenia, ktorým sa dokazovanie končí. Žalovaná podľa žalobkyne mohla tvrdenia, ktoré uvádza vo vyjadrení predniesť v priebehu konania pred súdom prvej inštancie. Rovnako mohla dať vypracovať a predložiť znalecký posudok. Žalobkyňa argumentuje, že prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len za splnenia podmienok stanovených v § 366 CSP, pričom tieto podmienky evidentne naplnené nie sú a žalovaná sa ich naplnenie ani len nesnažila preukázať. Navyše nové prostriedky procesného útoku alebo procesnej obrany žalovaná uvádza až vo vyjadrení zo dňa 24.7.2023, pričom v odvolaní použité vôbec neboli. Žalobkyňa nesúhlasí s názorom žalovanej, kde tvrdí, že návrh na vydanie platobného rozkazu má šikanóznou charakter a porušuje zásadu hospodárnosti konania. Uviedla, že ani právny zástupca, ani žalobkyňa ani ďalší podieloví spoluvlastníci pozemkov pod cestami žalovanej nemôžu za to, že žalovaná si roky neplní povinnosti a bezdôvodne sa obohacuje na úkor vlastníkov pozemkov. Ak by si žalovaná plnila svoje povinnosti súdne konanie by ani nezačalo. Teda práve konanie žalovaného je šikanózne a tiež v rozpore s dobrými mravmi. Užívať cudzí majetok a neplatiť za to žiadnu náhradu je konaním v rozpore s dobrými mravmi obzvlášť v prípade ak ide o štát. Šikanózne a nehospodárne je správanie žalovanej, ktorá zneužíva svoje postavenie, neplní si svoje povinnosti a situáciu s pozemkami roky nerieši. Práve žalovaná nie je ochotná mimosúdne sa dohodnúť, platiť nájomné resp. odkúpiť pozemky. Žalovaná zaplatí odplatu za bezdôvodné obohatenie až na základe právoplatného súdneho rozhodnutia. Teda žalovaná sama spôsobilá to, že je účastníkom súdnych konaní. Práve žalovaná

zaťažuje súdy a zaťažuje vlastníkov pozemkov, ktorí sú nútení sa súdiť. Vlastníci pozemkov svoju situáciu riešia s právnym zástupcom samostatne. Žalobkyňa ani ostatní vlastníci nie sú povinní čakať jeden na druhého, presvedčať sa a navzájom sa dohadovať na spoločnej žalobe, následne sa skladať na súdne poplatky a trovy. Väčšinou ide o osoby, ktoré sa ani nepoznajú. Žalobkyňa nie je kolektívny orgán ale samostatný subjekt. Právny zástupca zastupuje samostatne žalobkyňu a samostatne iných podielových spoluvlastníkov, pričom právny zástupca je viazaný pokynom klienta. Napokon aj pre právneho zástupcu by bolo často výhodnejšie riešiť vec hromadne, no spôsob riešenia veci nezávisí len od jeho vôle ale v prvom rade od pokynov klienta. Žalobkyňa ďalej poukázala na to, že v znaleckom posudku č. XX/XXXX určil znalec na str. 2 dátum ku ktorému sa nehnuteľnosť ohodnocuje na 3.8.2022 (žalovaný uvádza 30.8.2022). Dátum ku ktorému znalec ocenil pozemok potvrdzuje správnosť posudku pre toto konanie. Žalobkyňa uviedla, že sa domáha vydania bezdôvodného obohatenia v premlčacej dobe dva roky spätne vo výške, ktorú preukázala na základe znaleckého posudku č. XX/XXXX, ktorý bol priložený k žalobe. Tento posudok nebol zo strany žalovaného pred súdom prvej inštancie vôbec spochybnený. Znalecký posudok č. XX/XXXX, ktorým bola nehnuteľnosť ohodnotená ku dňu 3.8.2022 kvalifikovane preukazuje hodnotu nároku za žalované obdobie od 11.11.2020 do 11.11.2022 (žalovaná uvádza nesprávne obdobie od 18.5.2021 do 18.5.2023). Žalobkyňa zopakovala, že v znalec stanovil hodnotu nájmu vo výške 10,622 eur za m² ročne, pričom ona požaduje len 8,- eur, a má za to, že žalovaný nárok je tým dokonca podhodnotený. Má za to, že znalecký posudok č. XX/XXXX je vypracovaný správne a správne sú aj použité koeficienty. Posudzovaný pozemok má výbornú polohu a podľa územného plánu ho možno zastavať. Neďaleko pozemku boli nedávno vybudované nové lukratívne obytné štvrte Panoráma Hernigeš a Zelená stráň, tiež nové obchodné centrum Shop box. Preto niet podľa žalobkyne pochyb o predpokladanej návratnosti investície v období 15 rokov. Čo sa týka úrokovej miery tak znalec bral do úvahy aj mieru rizika, čo v znaleckom posudku č. XX/XXXX aj explicitne vyjadril. Svojevoľné vybudovanie cesty v rozpore s právnymi predpismi na pozemku žalobkyne jej nemôže byť v súčasnosti na ujmu pri oceňovaní tohto pozemku znalcom. Aj preto je správne konštatovanie v znaleckom posudku č. XX/XXXX, v zmysle ktorého ide o pozemok určený územným plánom na vyššie využitie ako v súčasnosti slúži. Žalobkyňa rozporuje znalecký posudok č. XX/XXXX predložený žalovanou. Tvrdí, že znalec v tomto posudku aplikoval nesprávne napr. koeficient všeobecnej situácie, funkčného využitia územia a povyšujúcich faktorov. Znalec v tomto posudku pracuje aj s porovnávacou metódou no porovnáva neporovnateľné. Zmluvy ktoré pri porovnávaní použil sa týkajú pozemkov mimo zastavaného územia Košíc v extraviláne, navyše sa tieto pozemky nachádzajú neporovnateľne ďalej od centra mesta Košíc, sú v inom katastrálnom území a podľa územného plánu nejde o zastavané územie. Pre porovnanie predložila kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi Národnou diaľničnou spol. a R.. P., ktorej predmetom je pozemok pod cestou v intraviláne Košíc v porovnateľnej lokalite ako je parcela, ktorá je predmetom tohto konania, pričom kúpna cena za ktorú Národná diaľničná spoločnosť tento pozemok odkupovala bola 131,26 eur za meter štvorcový.

9. Žalovaná k duplike žalobkyne uviedla, že námietka žalobkyne k znaleckému posudku č. XX/XXXX, sú všeobecné, bez uvedenia konkrétnych údajov. Podľa územného plánu je predmetný pozemok určený výlučne pre výstavbu ciest. Za týchto podmienok nemožno uvažovať o inom spôsobe využitia predmetného pozemku, akému v súčasnosti slúži. Žalobkyňa neuviedla, aké má byť využitie pozemku podľa územného plánu, oproti účelu, akému pozemok dnes slúži. Rovnako neuviedla, v čom vidí nesprávnosť koeficientov použitých v označenom znaleckom posudku. Znalecký posudok č. XX/XXXX predložený žalobkyňou neobsahuje žiadne zdôvodnenie ním použitých koeficientov. Použitie porovnávacej metódy v ZP č. XX/XXXX by mala žalobkyňa podľa žalovanej privítať, nakoľko ide o objektivizáciu všeobecnej hodnoty pozemkov určenej doposiaľ len podľa metódy polohovej diferenciácie. Záujem oboch sporových strán by mal byť na zistení materiálnej pravdy, a teda skutočnej hodnoty pozemku, za ktorý ho možno v dnešných trhových podmienkach predat', resp. prenajať. Žalovaná zdôraznila, že pozemok je zastavaný stavbou cesty - teda verejnoprospešnou stavbou, že pozemok je dlhodobo zastavaný stavbou cesty - historicky po pozemku viedla cesta, že územný plán od počiatku počítal s existenciou cesty na pozemku a jej ďalším zachovaním (vrátane údržby a modernizácie, prípadného rozširovania), že vzhľadom na požiadavky verejného záujmu, navrátenie pozemku do predošlého stavu - pred stavbou cesty nie je možné, ani účelné, že pozemok desiatky rokov neslúžil inému účelu ako je stavba cesty, že pozemok nemožno využiť žiadnym iným spôsobom ako pre účely cesty, že o pozemok zastavaný stavbou cesty nie je veľký dopyt, resp. jediným záujemcom môže byť vlastník stavby - cesty, v danom prípade žalovaný. Podľa usmernenia Ústavu súdneho inžinierstva Žilinskej univerzity v Žiline k vyhláske MS SR č. 492/2004 Z.z. o stanovení všeobecnej hodnoty majetku, poloha hodnotených pozemkov a porovnávaných pozemkov nemusí byť obmedzená len katastrálnym

územím, na ktorom sa hodnotený pozemok nachádza. Výber vhodných porovnateľných pozemkov z titulu polohy vykoná a zdôvodní znalec. Metodika stanovovania všeobecnej hodnoty pozemkov nepovažuje za rozlišovacie kritérium extravilán, či intravilán, v ktorom sa hodnotený pozemok nachádza. Kľúčová z hradiska hodnotenia pozemku je jeho vzdialenosť od centra mesta, čo znalec v ZP č. XX/XXXX zohľadnil výberom príslušnej hodnoty pri jednotlivých koeficientoch.

10. Počas odvolacieho konania, pred rozhodnutím odvolacieho súdu o odvolaní žalovanej, navrhli strany sporu odvolaciemu súdu schválenie zmiery v znení podľa medzi nimi dňa 3.11.2023 uzavretej dohody o zmiery č. T..

11. Podľa § 148 odseky 1, 2 Civilného sporového poriadku žalobca a žalovaný môžu uzavrieť zmier. O uzavretie zmiery sa má súd vždy pokúsiť. Súd rozhodne o tom, či uzavretý zmier schvaľuje; neschváli ho, ak je v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

12. Podľa § 378 odsek 1 Civilného sporového poriadku na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa § 391 odsek 1 Civilného sporového poriadku ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

14. Podľa § 451 odsek 1 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

15. Podľa § 451 odsek 2 Občianskeho zákonníka bezdôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

16. Podľa § 458 odsek 1 Občianskeho zákonníka musí sa vydať všetko, čo sa nadobudlo bezdôvodným obohatením. Ak to nie je dobre možné, najmä preto, že obohatenie spočívalo vo výkonoch, musí sa poskytnúť peňažná náhrada.

17. Predmetom tohto konania je zaplatenie odplaty za užívanie pozemkov v spoluvlastníctve žalobkyne, na ktorých sa nachádza cestné teleso - cestná komunikácia 1. triedy vo vlastníctve žalovanej (štátu). Medzi stranami sporu nebola o užívaní pozemku v spoluvlastníctve žalobkyne uzavretá žiadna dohoda. V prípade umiestnenia stavby na cudzom pozemku bez riadneho právneho titulu vzniká na úkor vlastníka pozemku bezdôvodné obohatenie vlastníkovi dotknutej stavby, a to už zo samotného titulu vlastníckeho práva. Plnením bez právneho dôvodu, ktoré je jednou zo skutkových podstát bezdôvodného obohatenia (§ 451 odsek 2 OZ) je aj stav, kedy cudziu vec (v danej veci pozemok) užíva subjekt odlišný od jej vlastníka bez právneho titulu. Pretože žalovaná ako obohatená nie je v podmienkach tejto veci schopná spotrebované plnenie v podobe výkonu práva užívania cudzej veci vrátiť, je povinná nahradiť bezdôvodné obohatenie v peňažnej forme.

18. Uzavretie zmiery je v súčasnosti prípustné bez ohľadu na povahu sporu. Jediným predpokladom pre schválenie zmiery je súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi. Úlohou súdu je vykonať dokazovanie len v takom rozsahu, aby mal preukázané, že navrhnutý zmier nie je v rozpore s kogentnými ustanoveniami právnych predpisov, alebo ich neobchádza. Stranami sporu uzavretý zmier spĺňa podmienky pre jeho schválenie, pretože nie je v rozpore so všeobecnými právnymi predpismi, s ustanoveniami § 451 a § 458 Občianskeho zákonníka o bezdôvodnom obohatení, a preto odvolací súd zmier uzavretý medzi stranami sporu, vrátane dojednania o trovách konania, postupom podľa § 148 odsek 2 v spojení s 378 odsek 1 CSP schválil a rozsudok súdu prvej inštancie postupom podľa § 391 odsek 1 CSP zrušil.

19. Podľa § 11 odsek 7 veta druhá, zákona č. 71/ 1992 Zb. o súdnych poplatkoch (ZoSP) sa vráti stranám sporu 50 % zo všetkých zaplatených poplatkov, ak konanie skončia strany sporu schválením zmiery po začatí prvého pojednávania. Podľa § 14 ods. 4 v spojení s § 12 ods. 1 ZoSP rozhodne o vrátení súdneho poplatku v predmetnej veci vyšší súdny úradník súdu prvej inštancie.

20. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a

ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).